

Acció Pública i Canvi Social

2015/2016

Codi: 102536

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Juan Manuel Muñoz Justicia

Correu electrònic: Juan.Munoz@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Miquel Domènech Argemí

Joan Pujol Tarrés

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits.

Objectius

1. Discriminar entre els principals models teòrics en l'estudi dels processos col·lectius i de l'acció col·lectiva
2. Analitzar processos psicosocials on els moviments socials actuen com a agents de canvi de l'ordre social.
3. Assenyalar els principals efectes de les institucions socials en l'ordenament social.

Competències

- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
- Distingir i relacionar els principis psicosocials del funcionament dels grups i de les organitzacions.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Reconèixer la dimensió social de l'ésser humà, considerant els factors històrics i socioculturals que intervenen en la configuració psicològica humana.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les demandes dels moviments socials des d'una perspectiva governamental.
2. Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
3. Aplicar conceptes bàsics de l'acció col·lectiva als moviments socials contemporanis.
4. Contrastar les necessitats socials amb les respostes institucionals a aquestes necessitats.
5. Discriminar dimensions rellevants en l'anàlisi concreta d'una acció col·lectiva.
6. Esquematitzar les principals orientacions en l'anàlisi dels fenòmens col·lectius.

7. Identificar les demandes de moviments col·lectius.
8. Identificar quins conceptes teòrics tenen més poder explicatiu per a fenòmens socials específics.
9. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
10. Relacionar conceptes psicosocials actuals amb fenòmens socials contemporanis.
11. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Continguts

1.- PSICOLOGIA SOCIAL I PERSPECTIVES DE L'ACCIÓ COL·LECTIVA

- **Teories del Contagi:** Psicologia de les Masses de Gustave Le Bon y Sigmund Freud.
- **Teories de la Crisi:** Teoria del Comportament Col·lectiu de Smelser, Teoria de la Norma Emergent i Teoria de la Societat de Masses.
- **Teoria de la Identitat Social:** Conducta de masses com a acció col·lectiva de Reicher.

2.- EL PROCOMÚ COM ACCIÓ COL·LECTIVA

3.- MOVIMENTS SOCIALS: ACCIÓ COL·LECTIVA I CANVI SOCIAL

- **Concepcions/definicions de moviment social i tipus**
- **Teories Organitzacionals i Polítiques:** Teoria de la Mobilització de Recursos i Teoria del Procés Polític: Organització, Sector i Indústria de Moviment Social - Estructura d'Oportunitat Política.
- **Teoria dels Nous Moviments Socials:** L'enfocament constructivista d'Alberto Melucci: Novetat dels nous moviments socials - Pols i Dimensions analítiques dels moviments socials - Relació entre els moviments socials i l'ordre social.
- **Estudi de cas del "Moviment per a la igualtat i diversitat de gènere"**

4.- INSTITUCIONS SOCIALS, CONTINUÏTAT DE L'ORDRE SOCIAL

- **Definicions/concepcions de Institució Social i tipus**
- **El psiquiàtric. La crítica de Erving Goffman a les Institucions Totals**
- **La presó. La crítica de Michel Foucault a la Institució com a dispositiu disciplinari**

Metodologia

Sessions teòriques en gran grup on el docent desenvolupa elements teòrics de l'assignatura.

Sessions pràctiques d'anàlisi de casos de dinàmiques de canvi i reproducció social.

Debats virtuals dinamitzats pels docents de discussió de temàtiques diverses.

En aquesta assignatura s'ofereix la possibilitat de cursar unes pràctiques de camp optatives (projecte Shere Rom) en un context d'intervenció socio-educativa real. Els estudiants que optin per realitzar aquestes pràctiques hauran d'assistir durant 12 setmanes (1 hora setmanal) al centre educatiu adjudicat, i on treballaran directament amb un grup de nens de diferents edats resolent activitats de forma col·laborativa. Les dades que es recullin d'aquesta experiència estan relacionades amb els continguts teòrics treballats i permetran realitzar part de les evidències d'aprenentatge d'aquesta assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi de casos pràctics	12	0,48	1, 3, 4, 5, 6, 7

Classes Teòriques	24	0,96	6, 8, 10
Tipus: Supervisades			
Debats virtuals	7	0,28	11
Tutories	15	0,6	11
Tipus: Autònomes			
Cerca de documentació	9	0,36	
Elaboració de treballs en grup	15	0,6	9
Elaboració de treballs individuals	5	0,2	2, 9, 11
Estudi	30	1,2	
Lectura de texts	30	1,2	2

Avaluació

Elements d'avaluació

Evidència d'aprenentatge 1: Informe grupal del cas pràctic.

Aquesta evidència suposa un 40% de la nota total de l'assignatura.

Evidència d'aprenentatge 2a: Prova escrita individual sobre 1a part dels continguts teòrics.

Aquesta evidència suposa un 22,5% de la nota total de l'assignatura.

Evidència d'aprenentatge 2b: Prova escrita individual sobre 2a part dels continguts teòrics.

Aquesta evidència suposa un 22,5% de la nota total de l'assignatura.

Evidència d'aprenentatge 3: Informe individual sobre una lectura obligatòria.

Aquesta evidència suposa un 15% de la nota total de l'assignatura

L'estudiant que lliuri evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 40% no podrà constar com a "no presentat"

Cal presentar cadascuna de les evidències, (i obtenir una puntuació mínima de 2 sobre 10 en cadascuna d'elles), per tal que es faci el càlcul de la nota final de l'assignatura. És a dir, totes les evidències són OBLIGATÒRIES.

Els/les estudiants que obtinguin una qualificació global igual o superior a 4 e inferior a 5 poden optar per realitzar una prova de reavaluació que inclourà les evidències 2 i 3, que tindran la mateixa ponderació abans esmentada.

Els/les estudiants que obtinguin una qualificació global igual o superior a 4 e inferior a 5 poden optar per realitzar una prova de reavaluació que inclourà les evidències 2a, 2b i 3. En aquest cas, la nota màxima no podrà ser superior a 5, exceptuant les i els estudiants que no s'hagin pogut presentar per motius justificats (l'equip docent avaluarà aquests casos).

També podran presentar-se a reavaluació els qui per motius justificats no hagin pogut presentar-se a l'avaluació de les evidències 2a i/o 2b.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Informe grupal cas pràctic	40	0	0	2, 3, 6, 9, 11
EV2a: Prova escrita teoria	22.5	1	0,04	6, 8, 10
EV2b: Prova escrita teoria	22.5	1	0,04	6, 8, 10
EV3. Informe individual lectura obligatòria	15	1	0,04	2, 11

Bibliografia

Aguirre Aranburu,X, et al. (1998). *La insumisión. Un singular ciclo histórico de desobediencia civil*. Madrid: Tecnos.

Barral, Mª Jose (2000). Análisis crítico sobre el discurso biomédico sobre sexos y géneros. *Quaderns de Psicologia*, 12(2), 105-116.

Barral,M.J. et al. (1999). *Interacciones Ciencia y Género. Discursos y prácticas científicas de mujeres*. Barcelona: Icaria Editorial.

Bauman, Z. (2004). *La sociedad sitiada*. México: Fondo de Cultura Económica.

Bauman, Z. (2000). *Liquid Modernity*. Cambridge: Polity Press.

Bollier, D., & Helfrich, S. (2012). *The Wealth of the Commons: A World Beyond Market and State*. Amherst, MA: Levellers Press.

Boyle, J. (2008). *The Public Domain. Enclosing the Commons of the Mind*. New Haven: Yale University Press.

Butler,J. (2001). La cuestión de la transformación social. En E.Beck-Gernsheim, J.Butler & L.Puigvert. *Mujeres y transformaciones sociales* (pp. 7-30). Barcelona: El Roure.

Carrasco, Cristina (1999). Introducción: hacia una economía feminista En C. Carrasco (ed.) *Mujeres y Economía. Nuevas perspectivas perspectivas para viejos y nuevos problemas* (pp. 11-55). Barcelona: Icaria/Antrazyt.

Casquette,J. (1998). *Política, cultura y movimientos sociales*. Bilbao: Bakeatz.

Castells,C. (Comp.) (1996). *Perspectivas feministas en teoría política*. Barcelona: Paidós.

Castells,M. (1998) El fin del patriarcado: movimientos sociales, familia y sexualidad en la era de la información. En M.Castells. *La era de la información. Economía, Sociedad y Cultura. El poder de la Identidad*. Madrid: Alianza Editorial.

Cohen, St. (1985). *Visiones de Control social*. Barcelona: PPU.

Dalton,R.J. & Kurchler,N. (Comps.) *Los nuevos movimientos sociales*. Valencia: Alfons el Magnànim.

Deleuze, G. (1991). Postdata sobre las sociedades de control. En Christian Ferrer (Comp.). *El Lenguaje Literario 7º 2*. Montevideo: Editorial Nordan.

Douglas,M. (1986). *¿Cómo piensan las instituciones?* Madrid: Alianza Editorial.

Fausto Sterling, Anne (2006). "Duelo a los dualismos" y "Sistemas de género: Hacia una teoría de la sexualidad humana". En *Cuerpos sexuados* (pp. 15-46; 279-304). Barcelona: Ed. Melusina.

Fernandez Christlieb,P. (1994). *La psicología colectiva un fin de siglo más tarde*. Barcelona: Anthropos.

Foucault, M. (1976). *Vigilar y Castigar*. Madrid: S.XXI.

Freud, Sigmund. (1921). *Psicología de las masas y análisis del yo*. Madrid. Biblioteca Nueva. Vol.7, p. 2563-2610.

Goffman, E. (1961). *Internados. Ensayos sobre la situación social de los enfermos mentales*. Buenos Aires: Amorrortu Editores.

Graumann, C., & Kruse, L. (1986). Masas, muchedumbre y densidad. En S. Moscovici (Ed.), *Psicología social. Vol. 2, Pensamiento y vida social, psicología social y problemas sociales* (pp. 649-678). Barcelona: Paidós.

Hooks, Bell (2004). Mujeres negras. Dar forma a la teoría feminista. En AA. VV. *Otras inapropiables. Feminismos desde la frontera* (pp. 33-50). Madrid: Traficantes de sueños.

Ibáñez, T. (1987). Poder, conversión y cambio social. En S. Moscovici, G. Mugny & J.A. Pérez (Eds.) *La influencia social inconsciente* (pp. 263-285). Barcelona. Anthropos.

Ibarra, P. i Tejerina, B. (Eds.) (1998). *Los movimientos sociales, Transformaciones políticas y Cambio Cultural* (pp. 243-270). Valladolid: Trotta.

Izquierdo, Mª Jesús (2010) Las dos caras de la desigualdad entre mujeres y hombres. Explotación económica y libidinal. *Quaderns de Psicologia*, 12(2), 117-129.

Izquierdo, Mª Jesús. (1998). La producción social de la existencia. En *El malestar en la desigualdad* (pp. 201-226). Madrid: Cátedra.

Javaloy, F. (2001). *Comportamiento colectivo y movimientos sociales*. Madrid: Prentice-Hall.

Laraña, E. (1999). *La construcción de los movimientos sociales*. Madrid: Alianza Editorial.

Laraña, E. i Gusfield, J. (Eds.) (1994). *Los nuevos movimientos sociales. De la ideología a la Identidad*. Madrid: CIS.

Le Bon, Gustave (1981). *Psicología de las masas*. Madrid: Morata.

Maquieira D'Angelo, Virginia (2001). Género, diferencia y desigualdad. En Elena Bertrán et al. (eds.) *Feminismos. Debates teóricos* (pp. 127-190). Madrid: Alianza.

Melluci, A. (1991). *L'invenzione del presente*. Bologna. Il Mulino.

Melluci, A. (1994). ¿Qué hay de nuevo en los nuevos movimientos sociales? En E. Laraña, E. & J. Gasfield (eds.). *Los nuevos movimientos sociales. De la ideología a la Identidad* (pp. 119-149). Madrid: CIS.

Mendiola, I. (2002). Moviments socials: definició i teoria. En M. Domenech & M. Pujal (Eds.). *Psicologia dels grups i moviments socials*. Barcelona. Edicions.Uoc.

Mitscherlich, A. (1973). *Fundamentos del comportamiento colectivo*. Madrid: Alianza.

Moscovici, Sergei. (1981). *La era de las multitudes*. México: Fondo de Cultura Económica

Muñoz, J. M. & Vázquez, F. (2003). Procesos colectivos y acción social. En F. Vázquez (Ed.) *Psicología del comportamiento colectivo* (15-74). Barcelona: Editorial UOC

Ortega y Gasset, J. (1930). *La rebelión de las masas*. Barcelona. Planeta. 1983.

Ostrom, E. (1995). *Governing the commons: the evolution of institutions for collective action*. Cambridge: Cambridge University Press.

Ostrom, E., Dietz, T., Dolsak, N., Stern, P. C., Stonich, S., & Weber, E. U. (Eds.). (2002). *The Drama of the Commons*. Washington, DC: The National Academies Press.

Ovejero, A. (1997). *El individuo en la masa. Psicología del comportamiento col.lectivo*. Oviedo: Biblioteca Básica Nóbel.

Paez, D. & Marques, J. (1999). Conductas colectivas: rumores, catástrofes y movimientos de masas. En J.F. Morales (Coor.) *Psicología Social* (2ª ed., pp. 335-353). Madrid. McGraw-Hill.

Pateman, Carole (1996). Críticas feministas a la dicotomía público/privado. En Carme Castells (comp.) *Perspectivas feministas en teoría política* (pp. 31-52). Barcelona: Paidós.

Pujal, Margot & Amigot, Patricia (2010). El binarismo de género como dispositivo de poder social, corporal y subjetivo. *Quaderns de Psicologia*, 12(2), 131-148 .

Pujal, Margot & Garcia Dauder, Silvia (2010). Hacia una psicología más igualitaria i transdisciplinar. *Quaderns de Psicologia*, 12(2).

Reich, W. (1973). *Psicología de masas del fascismo*. México: Roca.

Reicher (1984). Los disturbios de St. Pauls: una explicación de los límites de la acción de las masas en términos del modelo de la identidad social. En J.F. Morales, J.F. & C. Huici, C. (Comps.) *Lecturas de Psicología Social* (pp. 175-202). Madrid: Uned.

Reicher (1987). Conducta de masa como acción social. En J.C. Turner. *Redescubrir el grupo social* (pp. 235-273). Madrid: Morata.

Rheingold, H. (2002). *Multitudes inteligentes. La próxima revolución social*. Barcelona: Gedisa.

Riechmann, J. & Fernández Buey, F. (1994). *Redes que dan libertad. Introducción a los nuevos movimientos sociales*. Barcelona: Paidós.

Riesman, D., Glazer, N. & Denney, R. (1950). *La muchedumbre solitaria*. Barcelona: Paidós. 1981.

Rubin, Gayle (1986). El tráfico de mujeres. Notas sobre la "economía política" del sexo. *Nueva Antropología*, 8 (30), 95-145.

Scott, Joan W. (1996). El género. Una categoría útil para el análisis histórico. En Marta Lamas (comp) *El género. La construcción cultural de la diferencia sexual* (pp. 265-302). Mexico: PUEG.

Sen, J. et al. (Ed) (2004). *El foro social mundial. Desafiando imperios*. Málaga. CEDMA/El Viejo Topo.

Touraine, A. (1991). *Los movimientos sociales*. Buenos Aires: Almagesto.

Wittig, Monique (2004). El pensamiento heterosexual. En *El pensamiento heterosexual y otros ensayos* (pp. 45-57). Barcelona: EGALES.